

Ο χρόνος άλλοτε τρέχει, άλλοτε κυλά και μερικές φορές σταματά. Τον μετράμε, τον χάνουμε και συχνά θα θέλαμε να είχαμε περισσότερο. Ο χρόνος μοιάζει κάτι τόσο φυσικό ώ στε συνήθως ξεχνάμε πόσο παράξενη είναι αυτή η έννοια.

Έχουμε την ψευδαίσθηση ότι ο χρόνος είναι ένα μόνο πράγμα, ωστόσο μπορούμε να πάρουμε διαφορετικές πτυχές του χρόνου και να τις διαχειριστούμε ξεχωριστά από τις υπόλοιπες.

«Χωρίς την εμπειρία του χρόνου τα βιώματα που έχουν οι άνθρωποι είναι ασυνεχή, είναι διασπασμένα. Δεν μπορούν να διαθέτουν εκείνη την συνοχή και την συνέχεια που επιτρέπει στοχεύσεις και που καθιστά εφικτά τα αποτελέσματα. Όταν δεν υπάρχει εμπειρία του χρόνου συμβαίνει αυτό που συμβαίνει με ανθρώπους που ζουν σε εσωτερική διάσπαση και δεν μπορούν ούτε μέσα τους ούτε έξω να στοχεύσουν με μεγάλη καθαρότητα και αποτελεσματικότητα».

«Πρέπει να βρούμε την εσωτερική αίσθηση της διάρκειας του χρόνου, γιατί ο τρόπος με τον οποίο τελικά εισπράττουμε το χρόνο είναι εκείνος ο οποίος διαμορφώνει και οργανώνει την σταθερότητα της συνειδήσεώς μας. Διασπασμένη σχέση με το χρόνο σημαίνει διαταραγμένη συνείδηση, επομένως εξαιρετικά δύσκολη σχέση με την πράξη και με τις αποφάσεις».

«Όλες οι κοινωνίες που είχαν πολύ αδύνατη σχέση με το χρόνο, ήταν καθηλωμένες και στατικές, κατέρρεαν. Άρα χρειάζονται εκσυγχρονισμούς... Οι εκσυγχρονισμοί είναι προσπάθειες εισόδου στο χρόνο και αποδοχής της κινήσεως και της αλλαγής.

Όπως πολλές παλαιές κοινωνίες και στη δική μας κοινωνία ο χρόνος είναι κλειστός.

Αυτό σημαίνει ότι ζούμε σε μια κοινωνία μ' ένα βαθύ και μεγάλο παρελθόν ιστορικό, ότι θεμελιώνεται στην οικογένεια, η οποία οικογένεια με τη σειρά της δέχεται ως ασφαλή εστία και αλήθεια την οικία, το σπίτι, μέσα στο οποίο ο χρόνος ανακυκλώνεται αενάως στα βιώματα των ανθρώπων που ζούνε εκεί μέσα, ανεξαρτήτως των ημερών, των εβδομάδων και των ετών τα οποία, ας πούμε, τρέχουν με τον δικό τους τρόπο».

Ο χρόνος σχετίζεται με την κίνηση! Όταν όμως κάτι κινείται, αλλάζει και μπορεί να εξελιχθεί!

«Η τάση σήμερα είναι, να αποκλειστούν οι εξελίξεις, οι καινούριοι χρόνοι.

Η διαρκής προσπάθεια της απαλλαγής από την αλλαγή, εν ονόματι σταθερών μορφών γνωστών και διαθεσίμων, αποτελεί το βαθύτερο υπόστρωμα της κοινωνικής μας κρίσεως.

Ό,τι συμβαίνει πρέπει να το μεταφέρουμε σε σταθερή μορφή γνωστή και οικεία προκειμένου να μην παρασυρθούμε σε περιοχές και σε πρακτικές οι οποίες μας είναι άγνωστες.

Θέλουμε μια σταθερή μορφή στην οποία να αισθανόμαστε ασφαλείς».

Η αλλαγή ωστόσο και η εξέλιξη συνδέεται με τη ζωή!

Αν δεν υπάρχει αλλαγή, δηλαδή, υπάρχει στάση κινήσεως, τότε οδηγούμαστε στο θάνατο!

«Στερούμενη χρόνου η κάθε πραγματικότητα μετατρέπεται, από την ίδια της την εντροπία, σε σκουπιδότοπο.

Όπου δεν υπάρχει χρόνος, όλα γίνονται σκουπίδια γιατί δεν έχουν περιθώρια κινητικότητας και αλλαγής και ανανεώσεως.

Ένας που δεν θέλει αλλαγή απορρίπτει τον χρόνο μέσα του.

Όταν δεν θέλω να αλλάξω κάτι κολλάω στο παρόν χωρίς να δέχομαι ότι υπάρχει πριν και μετά. Ενός παρόντος που δεν έχει συνοχή με το πριν και το μετά, οπότε θα ήταν ζωντανό παρόν γιατί θα έβγαζε στο μέλλον. Ανακυκλώνεται στον εαυτό του και η πρακτική μορφή της ανακυκλώσεως είναι το να μην αλλάξει τίποτα. Ένα παρόν που δεν έχει τίποτε άλλο παρά να επαναλαμβάνεται.

Η συνήθεια αγκυλώνει το χρόνο».

«Στην κοινωνία αυτή δεσπόζει το στατικό παρόν και το βάθος αυτού του στατικού παρόντος είναι η παθητική μνήμη. Δεν ενεργούν οι μνήμες για να σπρώξουν τα πράγματα γιατί δεν υπάρχει κίνηση για να σπρωχθεί κάτι.

Παίρνουμε διαρκώς παράταση από το παρόν και ζητούμε συνεχώς time out για να δούμε τι θα κάνουμε αύριο. Δεν αποφασίζουμε τώρα»!

«Σκοτώνουμε το χρόνο και ακριβώς σκοτώνουμε το χρόνο για να μπορέσουμε να είμαστε

ήσυχτοι, να μην έχουμε την αγωνία και το άγχος του μέλλοντος.

Συγκρατούμε τα περασμένα ξεχωριστά χωρίς το νόημα που τα ενώνει και που είναι ο χρόνος της ενότητάς τους».

Κρατάμε μόνο τα γεγονότα χωρίς σύνδεση!

«Με το αίσθημα της ενότητας ενός εαυτού μπορούμε ακριβώς να αναλάβουμε το χρόνο και να τραβήξουμε μπροστά. Χωρίς ενότητα εαυτού δεν αναλαμβάνουμε το χρόνο. Μια κοινωνία διχασμένη δεν μπορεί να αναλάβει το χρόνο ποτέ».

«Ζητούμενο λοιπόν είναι μια ενότητα εσωτερική η οποία μας ανοίγει στο χρόνο.

Στη θέση της θεσμικά κατοχυρωμένης συνενοχής να σκεφθούμε τους όρους μιας ενότητος στο βαθύτερο αίσθημα μιας κοινωνικής αλληλεγγύης.

Μια αλληλεγγύη θα διαμορφώσει το αίσθημα ζωής, αίσθημα πολύ πια διαφορετικό από το αίσθημα της πολιτικής συναλλαγής, το οποίο οδήγησε τα πράγματα εκεί που είναι, με άλλη βαθύτερη κοινωνική αντίληψη».

«Αυτό το θεμέλιο στοιχείο μιας αλληλεγγύης είναι το στοιχείο στο οποίο μπορεί να βασιστεί ο νόμος της διατηρήσεως της ενεργείας. Υπ' αυτήν την έννοια καλό είναι να έχουμε υπ' όψη ότι ο νόμος της διατηρήσεως της ενεργείας βασίζεται σε μια περαιτέρω πραγματικότητα. Ποιά; Ότι το νόημα της ζωής βρίσκεται στην ίδια τη ζωή και εκδηλώνεται

στις μορφές της ζωής. Η χαρά της ζωής είναι η κυριαρχία μέσα στο χρόνο, η πορεία, η κίνηση».

«Γι' αυτό τα γεγονότα τα οποία συμβαίνουν σήμερα, δεν μπορούν ποτέ να φέρουν αλλαγές και να φέρουν ένα ορισμένο αποτέλεσμα. Τα γεγονότα επαναλαμβάνουν τον εαυτό τους».

«Πότε φέρνουν αλλαγές τα γεγονότα;

Αλλαγές φέρνουν τα γεγονότα όταν μαζί τους κομίζουν τον ιστορικό χρόνο της πραγματικότητας, όταν μπολιάζονται με νόημα μέλλοντος».

Σ. Τσαχάλης